

Primjer sjajne organizacije profesora Antona Dolenca (Isječak sjećanja: stručna ekskurzija apsolvenata Elektrotehničkog fakulteta u Zagrebu akad. god. 1965./1966.)

Na stručnu apsolventsku ekskurziju u inozemstvo uobičajeno se išlo krajem četvrte godine studija. Godinama je organizator tih ekskurzija bio, nenadmašan u tome i po vezama u čitavoj Europi, profesor Dolenc. Opisat ću tog ‘čarobnjaka organizacije’ primjerom naše ekskurzije (16. – 30. srpnja 1966.); u životu se nisam susreo s toliko sjajnim organizatorom.

Ponajprije, izabrana su dvojica studenata treće godine (jedan od te dvojice bio sam ja, demonstrator na Dolenčevu Zavodu za elektrostrojarstvo) da neprestano prate tijekom priprema za ekskurziju studenata tadašnje četvrte godine, koji će te godine i ići na ekskurziju. Tako se prije puta ‘znalo sve’ o ekskurziji, kao što će znati i ona dvojica iz buduće treće godine kad sadašnja treća bude u četvrtoj. Održavana su predavanja o gradovima koje će posjetiti; predavači su bili dobri poznavatelji tih gradova i njihovih znamenitosti. Ili su čak živjeli neko vrijeme u tim gradovima, popratili to dijapozitivima, glazbom s kasetofona, topografskim kartama. Sjećam se inženjera Toissanta Levičnika, asistenta profesora Hrvoja Požara, koji je priču o Parizu počeo taktovima Edith Piaff ili berlinsku priču taktovima Marlene Dietrich.

Na put se išlo dvama autobusima (jedan za studente jake, a drugi za studente slabe struje – te je vodio profesor Stanko Turk – jer su se razlikovali i objekti koji će se obilaziti). Jedan autobus vukao je terensku poljsku kuhinju, a drugi prikolicu s utovarenim šatorima, zračnim jastucima i vrećama za spavanje. Da, išlo se u autokampove i hranilo se kuhanjem ponesenih vlastitih, a nosivih namirnica (konzerve hrane, tjestenina, mlijeko u prahu, čaj,... pribavljenih Dolenčevim zagrebačkim vezama)! Tko bi se od današnjih profesora upustio u takvu šatorsku organizaciju (pa i od današnjih studenata, tko bi danas pristao na takav put), uz silno telefoniranje firmama koje se namjerava posjetiti i rezerviranje primanja u autokampovima, brigu nad pribavljanjem namirnica, cjelokupno usklađivanje kilometraže i trajanja pojedinih dionica puta s planiranim datumima i satima stizanja...? U Zagrebu je održana vježba podizanja šatora i

Profesor Dolenc uz naše šatore u Campingu Seebucht, Zürich, srpanj 1966.

proba pakiranja stvari u autobuse. Na put su krenuli profesionalni kuhar i liječnik, te dva pomoćna radnika. Studentski sudionici podijeljeni su u unaprijed poznatih osam grupa od po 12 studenata, unaprijed raspoređenih u šatore (po trojica studenata, odnosno dvije studentice), koje grupe su imale pojedinačna zaduženja na putu, određene unaprijed po danima.

Prije puta svaki je student dobio šapirografom umnoženu knjižicu (i danas je čuvam, bila mi je uzor za to kako valja organizirati neku aktivnost koja okuplja više ljudi) u kojoj je bila opisana cjelokupna organizacija. U prilogu, bio je tekst na njemačkom i talijanskom (mi smo putovali u Austriju, Njemačku, Švicarsku i Italiju), kojim se obraćalo nekome ako se zaluta, da ga uputi do adrese kampa (*Oprostite, ja sam se izgubio. Možete li me uputiti kako da stignem do kampa?...*). U knjižici bile su adrese svih kampova i datumi do kojih treba stići pošta ako bi je tko želio uputiti sudionicima ekskurzije (nije tad bilo mobitela). Bio je i popis stvari koje je svaki student trebao i smio ponijeti u torbi veličine 60 ' 30 ' 35 cm. U autobusima je izmaknut zadnji red sjedišta te je montirana prečka, na koju su se na vješalicama vješala odijela, bijele košulje (morale su biti najlonske, da se mogu prati na putu) i kravate; za muškarce. Djevojke su imale svoj popis, uključujući haljinu za svečane izlaske. Svaka grupa imala je komplet grupnih stvari (četka za odijela, pribor za čišćenje cipela, toaletni papir,

deterdžent, spužva za pranje košulja, kvačice i špaga). Konačno, u detaljnom planu puta, nabrojeno je, po datumima i satima, što se, kad i gdje događa, uz specifikaciju svakog obroka (možemo li to uopće vjerovati!!!). Za svaki grad, u priručniku bile su i karte užeg centra umnožene na ozolit-kopijama.

Ujutro, na dan početka puta sva je oprema utovarena u autobuse, a krenulo se navečer. Došavši na pojedino odredište, u svaki novi grad, zaputili bismo se u autokamp. Tu su jedni bili zaduženi za podizanje šatora (što smo uvijekbali u Zagrebu), jedni za podizanje poljske kuhinje, a jedni za pomoć kuharu pri pripremi jela i pranju suđa. Tako je za sat-dva prvo jelo bilo posluženo, a navečer spremno spavanje. Ja sam u svojoj grupi bio određen za podizanje šatora i još sam bio u disciplinskom sudu koji se sastao samo jednom, kad smo trebali kazniti jednog zato što nije na vrijeme došao do autobusa nakon zastanka. Kazna: oduzimanje jednodnevnog džeparca, jer naravno, i džeparac smo u devizama dobivali organizirano – ukupan iznos 10 (deset!) američkih dolara za cijeli put, drugačije se u to doba nije moglo raspolagati devizama. Sutradan, nakon povratka s ekskurzije, bile su određene grupe za raspremanje autobusa.

Šetnja minhenskim ulicama s razdraganim profesorom Dolencom 18. srpnja 1966.

Dolenc prati kartu plana grada, kaže nama u vožnji autobusom jednom dugom ulicom neka mu čitamo imena poprečnih ulica kako bi uspostavio korespondenciju s kartom, i jedan vikne slavo-dobitno: *Einbahnstrasse*, a profesor se grohotom nasmije u mikrofon, svaka druga ulica je jednosmjerna, Stuttgart, 21. srpnja 1966.

Profesor Dolenc držao je strogu disciplinu na putovanju. Prije nego bi se stiglo na neko odredište (uglavnom tvornice elektrotehničke opreme), autobus bi zastao na ugibalištu, studenti bi se preobukli u odijela i kravate i tako nastupili u tvornicu. Tamo je profesor Dolenc najprije pitao gdje je zahod i kad je to obavljeno krenulo bi se u obilazak. Nakon toga, opet stajanje autobusa i presvlačenje u putnu odjeću. Kad bismo iznimno išli u restoran na ručak ili večeru – na račun firme koja nas je primila, profesor Dolenc tražio je od posluge da nam donesu dosta kruha, jer se u to doba mi nismo mogli najesti ‘po europski’ – s malo kruha. Profesor je imao ugovorenu lozinku “vau-vau” i kad bi je uzviknuo trenutno je trebalo prekinuti sa svim aktivnostima i najbrže moguće okupiti se oko njega. To je jednom bilo potrebno u Hoffbräuhalle-München, gdje smo pretjerali s kolektivnom pjesmom i preoteli publiku službenom orkestru. Slobodno se moglo ići po gradovima u grupama od najmanje trojice (jednom se nešto dogodi, drugi ostaje s njim, a treći ide po pomoć).

Na ekskurziji smo odigrali i nogometnu utakmicu protiv *Siemensa* iz Erlangena, dakako, opet unaprijed organiziranu na inicijativu profesora Dolenca. Mi smo se ozbiljno pripremali za tu utakmicu, svake nedjelje od kasnog proljeća. U Zagrebu, pred polazak, posudili smo od nekog nogometnog tima dresove i kopačke, a da ih prije toga nikad nismo koristili. Došao je i dan utakmice, protiv nas je tim *Siemensa* koji igra u nekoj njemačkoj ligi, a popodne kiša lije kao iz kabla. Utakmica se mora odigrati na totalno raskvašenom i blatnom terenu s loptom, nabrekliom i otežalom od kišnice. Gol velik, ne vidiš mu krajeve. Bio sam vratar, loptu ne mogu uhvatiti, ispada mi iz ruku, naprosto je se bojim. Strašno; primio sam četiri gola, protivnik niti jedan. Petnaest minuta prije kraja

Sudionici apsolvantske ekskurzije na kraju putovanja s profesorom Dolencem u Trstu, 30. srpnja 1966.

izbacuje me iz igre naš kapetan i staje on na gol umjesto mene. Nismo do kraja primili više niti jedan gol, a dali smo jedan – počasni: rezultat 4 : 1.

Obišli smo Austriju, München, Nürnberg, Erlangen, Nuklearnu elektranu Obrigheim u izgradnji, Stuttgart, Zürich, Winterthur, Baden, Lugano, Milano, Veneciju,... prešavši put od oko 2500 kilometara i nakon 15 dana putovanja, bilo

Naš golman (autor ovog teksta) primio je četiri gola, Erlangen, 20. srpnja 1966.

nas je oko 80 studenata, profesor Dolenc nas je, na prijelazu talijansko-jugoslavenske granice kod Trsta, zapitao: “Koliko je sati?” Mi smo odgovorili. On će na to: “A u koliko sati smo prema planu puta trebali biti na talijansko-jugoslavenskoj granici?” Vrijeme se razlikovalo praktički nimalo! Nije bilo druge: izišli smo iz autobusa razdragani, digli teškog profesora Dolenca (imao je preko 100 kila) i bacali ga radosno u zrak... To je jedan od najdirljivijih trenutaka kojeg se sjećam iz razdoblja svojeg studiranja.